

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy órára ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 152. szám.

Csütörtök, július 7.

A dunai öblözet ármentesítése.

Nagybcskerek, július 7.

Sok szó esik mostanában az aldunai öblözetek ármentesítéséről, mert a kincstár kísérletet akar tenni a III., IV. és V. dunai öblözetekben az ármentesítő-társulat megalakítására.

Vitatkozások vannak, ujságcikkek jelennek meg az ármentesítésről és a társulat alakításának kísérletét oly sok téves és helytelen magyarázat kíséri, hogy mi is kénytelenek vagyunk hozzá szólni.

A Pancsován megjelenő „Délvidéki Lapok” „Valami készül . . .” cím alatt amiatt panaszkodik, hogy a III., IV. és V. dunai öblözetek ármentesítése céljából tervezett társulat megalakítását többen ellenzik. Beszél e cikk holmi konzorciumokról is és azokat, akik az ármentesítő-társulat megalakítását nem pártfogolják, azzal gyanúsítja, hogy a közérdek kárára a konzorciumok érdekében működnek.

Ez a cikk csak igen hiányos információkból eredhet és éppen nem alkalmas arra, hogy az ügynek szolgáljon, sőt ellenkezőleg, csak ártalmára lehet annak.

Hogy a III., IV. és V. dunai öblözetek ármentesítsenek, ez már igen régi kívánság. Óhajtották ezt maga a király, amidőn 1867-ben a réti földek felét: körülbelül 23000 holdat e célra külön kihasítani rendelte. Kivánták az ármentesítést a réti birtokos községek is és miután a telepítés által való ármentesítés nem sikerült, időközönként megsürgették a kincstárt, hogy ármentesítési kötelezettségének tegyen eleget. De kívánta és ismételt szorgalmazta ezen öblözetek ármentesítését a vármegye közönsége is, mert sajnálattal látta, hogy ily nagy terület hever terméketlenül. Mi is azok közé tartozunk, akik minden erre kínálkozó alkalommal hangoztattuk azt, hogy ez az ármentesítés ugy közgazdasági, valamint szociális szempontokból igen szükséges és sürgős.

A réti birtokos községek abban a hitben és meggyőződésben élnek, hogy az ármentesítés a kincstár kötelessége és ez igényük tisztázása végett pert indítottak a kincstár ellen. Helyeseltük ezt az eljárásukat, mert igényük alaposnak tetszik és mert az ilyen nagy költségekkel járó művet csak akkor lehet megkezdeni, ha tisztában van az, hogy ki és miként tartozik annak a költségeit viselni.

A földmivelségi miniszter a sürgetések elől ki nem térhetett és a közvélemény nyomása alatt nyilatkozni kellett; mielőtt azonban nyilatkozott volna, tudni akarta, hogy mibe kerül az ármentesítés, azért elrendelte a terveknek és a költségvetésnek elkészítését.

A réti birtokos községeknek az az igényük, hogy az öblözeteket a kincstár saját költségére ármentesítse, időközben megerősítette a budapesti kir. törvényszéknek az az ítélete, mely a Bárányos és Borsca által ez iránt indított perben kimondotta, hogy a kincstár annak a 22,800 holdnak a fejeében, amely ármentesítési célokra lett rendelve, köteles a III., IV. és V. dunai öblözeteket ármentesíteni a nélkül, hogy a községek hozzájárulását igényelhetné.

Ez az ítélet, bár nem jogerős, már közelebb hozta a kérdést a megoldáshoz, mert min-

denki azt remélte, hogy most már a kincstár talán hajlandó lesz az ármentesítést esetleg oly módon fogatosítani, hogy egységet köt a réti birtokosokkal, akik készen nyilatkoztak az ármentesítés költségeihez önként hozzá járulni, csakhogy az ármentesítés mielőbb megtörténhessen.

Az ármentesítés tervei és költségvetése elkészülvén, a földmivelségi miniszter arra a meglepő kísérletre határozta el magát, hogy tekintet nélkül az érdekelt községek igényeire és a kincstár ellen folyamatban levő perekre, a III., IV. és V. dunai öblözetekben az 1885. évi XXIII. t.-cikk alapján az ármentesítő-társulatot a kincstári jószágigazgató által megalakíttatja, még pedig olyképen, hogy a társulatnak elnöke a kincstár képviselője legyen és a választmányban is a kincstár legyen többségben.

Lehangoló meglepetést keltett, hogy akkor amikor az érdekelt községek a kincstártól az ármentesítés érdekében a köteles áldozatot várják, ez kijelenti, hogy ilyenről tudni sem akar, hanem e helyett azt kívánja, hogy az érdekelt községek áldozza fel neki rendelkezési jogait és menjen bele egy oly társulat alakításába, melyben már előre szervezetileg kimondatik, hogy a kisebbség (mert a kincstár a 62.000 holdból csak 24.000 et bír) a többség fölött irányító és döntő befolyással bírjon.

A meglepetés annál indokoltabb, mert a földmivelségi miniszternek folyó 1910. évi június 9-én 9613. szám alatt kelt rendelete, melyben Csernovics aradi kincstári jószágigazgatót a társulat alakításával megbizta, egy szóval sem említi azt, hogy az ármentesítést a kidolgozott tervek és költségvetés alapján célszerűnek és gazdaságilag előnyösnek tartja, vagy hogy a társulat megalakítását az érdekelt községek ajánlja. A rendelet, miután ismertetette a tervet és a költségeket, azt mondja:

„Módot nyujtanak arra, hogy az érdekelt községek az ármentesítés és az ezzel kapcsolatban levő megoldandó belvizrendezés ügyét kellőképpen megfontolás alá vehesse és amennyiben az ármentesítés és belvizrendezés kereszttulajtelekben előállható, kétségtelenül súlyos (21 korona holdanként) megterhelést az elérhető haszonnal kellő arányban állónak ítélné, a társulatba való alakulás fogatosításával, a végrehajtás útjára lépjen.

Az érdekelt községek által szemmel tartandó lesz az is, miszerint nem állhat módomban kilátásba helyezni azt, hogy az alakulandó társulat a közérdekből fentartandó társulatok minősítését elnyerhesse és hogy azokban a kedvezményekben részesülhessen, amely ily társulatot megillet.”

Most tehát az a kérdés, hogy az ilyen közömbös hangú, sőt az esetleg alakítandó társulat közérdekűségét is kizáró miniszteri rendelet alapján az érdekelt községek nyakra-főre bele rohanjanak-e a társulat megalakításába úgy, amint azt a jószágigazgató kívánja, t. i. a kincstár döntő befolyásának biztosítása mellett. Megalakítsák a társulatot, mely holdankénti 21 koronával oly nagy terheket ró rájuk, aminővel eddig sem a Tisza, sem a Duna mentén még társulat nem alakult. Megalakítsák azt és viseljük annak súlyos és biztos kötelezettségeit abban a bizonytalan reményben, hogy ha majd a pör a községek nézve kedvezően dől el, akkor az összes terheket a kincstár fogja átvenni.

Ilyen ingatag alapon nem szoktak ármentesítő-társulatokat alakítani.

Nehéz ilyet kívánni azoztól a községektől, a melyek már a küszöbön látták a kérdésnek a kincstár nagyobb hozzájárulásával való, kedvező megoldását. Nem lehet csodálkozni rajta, ha nem nagyon lelkesednek azért, hogy 21 koronát kelljen holdanként fizetniük, ami előreláthatólag még 2—3 koronával emelkedni is fog, a mikor 8—10 korona hozzájárulásnál többre nem szá-

mitottak. Nincs abban semmi meglepő, ha idegenkednek olyan társulatot alakítani, mely ily nagy terheket ígér és vonakodnak a társulat vezetését kiszolgáltatni a kincstárnak, a melyet ők eddig csak mint perbeli ellenfelet ismertek.

Mi, a kik lelkesedünk az ármentesítés kérdéseért, akik az ármentesítéstől ugy közgazdasági, valamint szociális téren nagy előnyöket várunk, magunk sem helyeseltük a megoldás ilyen formáját és meg vagyunk győződve róla, hogy a társulatot ily alapon csakis preszszóval lehetne megcsinálni és hogy az így esetleg megalakított társulat az örökös elégtelenségnek, panaszoknak és civakoskodásnak lenne a melegágya.

Mi a községek elhatározását befolyásolni nem kívánjuk, ők maguk is meg tudják ítélni, hogy mi felel meg leginkább érdekeiknek; de azt hisszük, hogy ha tudtak 40 évig várni, várhatnak még egy évig, mely idő alatt, ha kincstár is úgy akarja, a pör eldőlhet és világosan áll előttünk, hogy köteles-e a kincstár ármentesíteni vagy nem.

Ha a kötelezettség a kincstárra kimondatik, — fölösleges a társulat megalakítása, — ha pedig a bíróság fölmentené a kötelezettség alól, akkor az érdekelt községek még mindig módjában lesz társulatát alakulás útján ármentesíteni.

Akkor legalább tiszta lesz a dolog és nem kell már a kezdetnél, az alakulásnál olyan elvi kérdésekkel bajlódni, oly véleménykülönbségekkel küzdeni, a melyeket most, ha leküzdene is, ezek a társulat további zavartalan működését mindig akadályozni fognak.

Ha tehát valaki a társulatát alakulást most ellenzi, csakis azért teheti, mert a per jelenlegi stádiumában azt nem tartja időszerűnek; nem ellenezheti azért, hogy az ármentesítést egészen megakadályozza vagy beláthatatlan időre elodázza. Azt sem tudjuk megérteni, hogy a társulatát való alakulás megakadályozása valamely konzorciumnak az érdekében volna.

Hiszen a konzorciumo — ha ugyan ilyenek vannak — csak aziránt tehetnek a kincstárnak ajánlatot, hogy amennyiben a kincstár az ármentesítés kötelezettségét vállalja vagy abban elmarasztaltatik, helyette a konzorcium fogná ezt a kötelezettséget teljesíteni, melynek fejében a kincstár tulajdonát képező 23000 holdnyi területet bizonyos ideig használhatná.

Ezekkel az esetleges ajánlatokkal a kincstár már most is végezhet, ha akar, mert akár ma is dönthet afőlött, hogy peresztessége esetére kíván-e ilyen konzorciumokkal szóba állani vagy sem.

Egyébként, ha a kincstár ármentesíteni lesz köteles, az az érdekelt községekre nézve teljesen közömbös lesz, hogy a kincstár maga végzi-e az ármentesítést, vagy valamely konzorciumra bizza, hogy ő adja-e haszonbérbe a tulajdonát képező területeket, vagy a konzorcium értékesíti azokat. E körül csak közgazdasági és politikai szempontok jöhetnek majd figyelembe. Ezeket pedig a kormányra kell bízunk, aki bizonyára ugy fog intézkedni, amint azt a közérdek megkívánja.

Most tehát nem arról van szó, hogy pártolja-e valaki a konzorciumokat vagy nem, hanem csupán az a kérdés, hogy érdekükben van-e a községeknek az ármentesítő-társulatot már most és pedig azzal a szervezettel megalakítani, amint azt a kincstári jószágigazgató kívánja.

Ilyen súlyos következményekkel járó és fontos kérdéseket nem lehet máról-holnapra megoldani, ilyen kérdésekben a

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALBAN.

720
234
151
15
10
56
47
33
44
33
22
57
35
4
401
159
145
113
1253
1237
1230
1149
1139

V.-v.
11. 6303

627
619
618
611

V.-v.
11. 6105

442
430
419
410
356
331
304
250
233
219
210

döntést hosszas, alapos és lehetőleg nyilvános eszmecserének és kimerítő tárgyalásoknak kell megelőzni, hogy minden érdekelt világosan láthassa, hogy milyen terhet vállal, minő előnyöket várhat.

Ha azonban az érdekelt községek a per eldöntéséig, mely már egy évnél tovább nem tarthat, az ármentesítő-társulat megalakítása iránt határozni nem akarnak, ez csak indokolt óvatosság, ami felfogásunk szerint, legkevésbé sem veszélyezteteti magát az ármentesítés kérdését, sőt ellenkezőleg, tisztábbá, világosabbá teszi azt, ami pedig elősegíti annak helyes alapon való megoldását.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése. Julius 6.

Barométer súlyedő, délután 1:38 órakor: 7466 mm. Hőmérséklet: maximum 21.0 C., minimum 9.8 C. Csapadék: —. Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: S. W. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Változékony. Hűvös. Keleten sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter dr. Tóth László torontálvármegyei közigazgatási gyakornokot a zalaegerszegi, dr. Tószögi Géza ügyvédjelöltet a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz ideiglenes pénzügyi fogalmazókká kinevezte.

— **Görög-keletiek ünnepe.** Görög-keleti vallásu szerbjeink ma ünnepelték meg Keresztelő Szt. János születésének napját, mely alkalomból egy a belvárosi, mint a Váralja-utcai gör. templomokban délelőtt ünnepi istentisztelet volt.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt fél 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen különféle folyó ügyeket intéztek el.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Krausz Sándor nagyikindai illetőségű, ugyanottani lakos családi nevét K a l m á r - r a átváltoztathassa.

— **Az utibizottság ülése.** A központi járás utibizottsága ma délelőtt 10 órakor Lowieser Imre központi járási főszolgabíró elnöklésével ülést tartott, amelyről lapunk holnapi számában számolunk be részletesebben.

— **Tragikus halál.** Mint Németelemérről jelentik lapunknak, tragikus gyász sujtotta Gábor Antal németeleméri állatorvost. Fiatal felesége ugyanis tegnap 25 éves korában sarlachban meghalt. Gábor Antalnak előbb a kis fia, majd a cselédje betegedett meg sarlachban, a kiktől megkepta a betegséget a felesége. Míg a fiu és a cseléd fölgyógyult, addig a fiatal asszony nem tudott megbirkózni a betegséggel s tegnap délben meghalt. A fiatal asszony tragikus halála széles körben élénk részvétet kelt.

— **A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos kongresszusa.** A segédjegyzők és községi alkalmazottak Budapestén f. évi július hó 11-ikén megtartandó országos gyűlésén a párdányi járási szövetség f. évi június hó 25-ikén hozott határozatából kifolyólag Weisz Izidor ivándai segédjegyző járási elnök vezetésével, Franzén Zsigmond dinyási segédjegyzővel, Franzen Zsigmond dinyási segédjegyzővel és Giel Miklós fényi segédjegyzővel képviselteti magát.

— **A jéghiány és a közegészség.** A belügyminiszter a következő rendeletet intézte a vármegyei törvényhatóságokhoz:

Az idei rendkívül enyhe tél folytán az ország jelentékeny részében nem volt lehetséges

a gyógyítási célokra és a könnyen megromló élelmiszerek eltartására szükséges természetes jeget beszerezni. Bár e hiányon az országban nagy számban létesült jéggyárak lényegesen enyhíteni fognak, mégis attól lehet tartani, hogy a melegebb évszak beálltával sok, az egészségre ártalmas mértékben romlásnak indult élelmiszer, különösen hus- és halfélék, tej és tejtermékek, gyümölcs stb. fog a piacokra kerülni. Szükséges, hogy az ebből származható, gyakran igen súlyos természetű betegségek elhárítására az illetékes hatóságok minden intézkedést idejében megtegyenek. Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, utasítsa a községek előljáróságait, hogy az 1908. évi 38. törvénycikk 2. §-ának a) pontjában foglalt rendelkezéseknek fokozott éberséggel és szigorúsággal való végrehajtásául haldéktalanul intézkedjenek és hogy nem csupán az elárúsításra kerülő élelmiszerek és italok, hanem az élelmiszerpiacok tisztaságát is gyakori vizsgálatok által szigorúan ellenőrizték és egyúttal alkalmas módon hívják fel a lakosság figyelmét a fenforgó körülmények között indokolt óvatosságra és mérsékletességre.

— **Makáma az időről.** Elhangzott már sok sok panasz, — hogy nem volt sem tél, sem tavasz — s ha volt, a nyárban volt a tél — tavaszban fujt a téli szél. — De nem használt semmi panasz — a nyárban is vigan havaz. — Im bizonyosság e július — s Jupiter a Pluvius — hogy mindennap eső szakad — didergünk sötét ég alatt — teát iszunk s a fagyaltot — csak melegen fogyaszthatod. — A Béga hűs vizárjába — beünnénk de csak bundába — s a zöldbe aki most kimén — gyanus lesz mindjárt a szegény. — Irt már erről a krónikás — de semmit se ért az irás — s a júliusi ősz — ma is oly bősz. — Megpróbáljuk hát, nincs más hátra — hátha segít egy makáma. — Hátha e sánta rimorok — mitől mindenki háborog — elűznek majd borut, felhőt — lezudítanak ránk nyári hőt — mely megpörköl mindeneket — főleg makáma verseket.

— **Karbólsavat ivott.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap a szomszédos Sándorudvaron. Halász Lajos ottani állomáselőjáró házában ugyanis nagytakarítás volt s az állomáselőjáró 2 és fél éves fiacskája egy őrizetlen pillanatban valahogy kézhezkerített egy karbólsavas üveget s megkóstolta annak tartalmát. A házbéliek csak a gyermek hangos sirására lettek figyelmesek s ekkor vették csak észre, hogy a fiucska karbólsavat ivott. A baj szerencsére nem volt súlyos s a gyermeket tüstént a nagybecskereki kórházba szállították, ahol alapos kezelés alá vették, úgy, hogy a fiucska ma már túl van minden veszedelmen.

— **Betörés.** Az utóbbi időben oly gyakori betörések száma az éjjel ismét szaporodott egygyel. Az éjjel ugyanis ismeretlen tettesek betörték dr. Fialowszky Béla nagybecskereki törvényszéki orvosnak Váralja-utcai lakásába s az éléskamrából egy bödön zsirt vittek el. A csendőrség az éjjeli látogatókat most városszerte nyomozza.

— **Tüzek a vármegyében.** Schwarzs Péter rudolfsgnádi lakos 175. számú háza a napokban éjjel ismeretlen okból kigyuladt s teljesen leégett. — Ugyancsak nagyobb tűz volt Bégaszentgyörgy községében is, a hol a határban több kiscsárdának keresztékben fekvő buzatermését pusztította el a tűz. Összesen 122 keresztet buza égett el, melynek értéke körülbelül 6000 korona. A termés nagy része biztosítva volt. A tűz keletkezésének okát eddig még nem sikerült pontosan megállapítani.

— **Sikkasztó szálloda portás.** Halvasc Antal, a nagybecskereki Korona-szálloda portása a napokban gazdájától, Strasser Manó szállodástól 144 koronát elsikkasztott s megszökött Nagybecskerekre. A sikkasztó portást a csendőrség nyomozza.

— **Életunt földmives.** Mint Rudolfsgnádról jelentik lapunknak, Detoroszki Péter ottani 50 éves földmives tegnapelőtt reggel a lakásán felakasztotta magát s mire észrevették tettét, már ha ott volt. Detoroszkit életuntság üzta a halálba.

— **Elfogott csavargók.** A nagybecskereki csendőrség és rendőrség az éjjel megint általános razziat tartott a városban, mely alkalommal Karlicsek Antal lugosi, Turó Katalin dobriai, Kenderesi György debreceni és Kis Mihály szabadkai illetőségű csavargókat fogták el. A csavargókat a rendőrség ma toloncuton illetőségi helyeikre szállította.

— **Találó példa.** A tanító ur egy meleg délután a gyermekeknek az összeadás és kivonás műveleteit magyarázza. Hogy e kérdéseket értetőbbé tegye, az életből vesz példákat. Számos ily példa után mosolyogva fordul oda az egyik

nebulóhoz: No Jóska, mondd meg nekem, ha a te kutyuskádban tegnapelőtt 75 bolha volt s tegnap még 25 jött hozzá, hány bolha van ma benne? Jóska minden habozás nélkül feleli: „Akkor ma nincs benne egy se!” Hogyan? Miért? Azért, mert nálunk állandóan van otthon „Zacherlin”, válaszolja Jóska megelégedett mosolyal.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai élet mozgalmassága holnap fog megindulni a képviselőházban a felirati vitával. Ezenközben a banktárgyalások és a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések előkészítő munkája folyik s ez köti le különösen a kormányt. A politika eseményei közé lehet számítani azt a szenzációba menő bécsi jelentést, amely szerint a trónörökös hosszabb időre Budapestre jönne, hogy itt közelebbi érintkezésbe lépjen a vezető politikai és társadalmi körökkel. Persze, hogy a jelentés mennyiben való, azt ma még nem lehet tudni, de ha igaz, úgy rendkívüli jelentősége és kihatása lesz a trónörökös budapesti tartózkodásának nemcsak a jövőre nézve, de már a jelenben is.

Minisztertanács.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt 10 órakor a miniszterelnöki palotában a kormány miniszteri tanácskozást tartott, a melyen K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök elnöklésével részt vett a kormány valamennyi tagja. A minisztertanács a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések dolgaival és folyó ügyekkel foglalkozott.

A felirati vita.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen megkezdődik a felirati vitát, vagyis a trónbeszédre adandó válaszfelirat tárgyalását. A holnapi tárgyaláson fel fognak szólni az összes ellenzéki pártok vezérei, ugyanint: K o s s u t h Ferenc, J u s t h Gyula, a néppárt részéről M o l n á r János, a nemzetiségiek részéről pedig M i h á l y i Tivadar és amennyiben még idő marad rá, esetleg mások is. A politikusok véleménye szerint a felirati vita legalább két hétig eltart. Egyes Justh-párti képviselők oda nyilatkoznak, hogy a párt zöme idegenkedik attól, hogy a feliratnál obstrukciót kezdjen.

A trónörökös Budapestén.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinand trónörökös a legközelebbi időben hosszabb ideit tartózkodásra Budapestre utazik. Ferenc Ferdinand főherceg budapesti tartózkodásának az a célja, hogy a főherceg közelebbi érintkezésbe lépjen a vezető magyar politikai és társadalmi körökkel. Ez a bécsi jelentés a legszélesebb körökben élénk feltűnést kelt, de hitelességére nézve nem lehet nyilatkozni.

A banktárgyalások.

Budapest, július 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Bilinszky osztrák pénzügyminiszter vasárnap Budapestre érkezik a banktárgyalások előkészítése ügyében. Bilinszky különben ma délelőtt hosszasan tárgyalt Prangerrel, az osztrák-magyar bank vezértitkárával. Politikai körökben egyébként a bécsi lapok jelentéseivel szemben azt mondják, hogy a bankügyben az ellentétek a két kormány között korántsem

olyan nagyok, mint azt a bécsi lapok hirdetik s a készfizetések felvétele bizonyosra vehető. Lukács és Bilinszky fel-fogása a bankszabadalomnak a készfizetések felvételével junktimban való meghozzabítására nézve egyforma.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében megindítandó tárgyalások magyar részről kedvező mederbe jutottak. Forgách János gróf belgrádi követünk ma reggel Belgrádba utazott a kereskedelmi szerződésre vonatkozó megállapodások kedvező eredményével s nyomban érintkezésbe lép erre nézve a szerb kormányval.

Az osztrák kereskedelmi miniszter Budapesten.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Budapesten tartózkodó Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszter ma délben meglátogatta Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozott. A tanácskozás tárgya a balkáni kereskedelmi szerződések ügye volt.

A véderőreform

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a közös külügyminiszteriumban ma délelőtt Hoffmann Hugó altábornagy előklésével tanácskozás volt, a melyen a véderőreformmal foglalkoztak.

Pártértekezletek.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délután az összes ellenzéki pártok értekezletet tartanak, a melyen a felirattal fognak foglalkozni.

A király Ischlbén.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből jelentik, a király üdülésére ott most még igen kedvezőtlen idő van. Az idő állandóan boros és hűvös s a közeli hegyeket frissen esett hó fedi. A király mindazáltal jól érzi magát s naponta másfél órát sétál.

Az osztrák válság.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A tegnapi elnapolt Reichsrath október végével fog ismét összeülni. A delegációk, amelyek az idén Bécsben fognak ülésezni, november elején ülnek össze. A Reichsrath és a delegációk ezuttal karácsonyig fognak dolgozni s közben egybehívják a eseh tartománygyűlést is. Amennyiben a delegációk karácsonyig nem végeznek a munkájukkal, január közepén folytatják a tárgyalást, mert ezidén nemcsak az 1910. évi, hanem a következő évre szóló közös költségvetést is meg kell szavazni s ezenfelül a hadsereg és a haditengerészet új követeléseit. Ez okból a Reichsrath öszszel közvetlenül a delegációk összeülése előtt egybegyűl, hogy megválassza a delegacionális képviselőket.

Harc a mézárások ellen.

Budapest, július 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kremsben, ahol az ottani lakosság bojkottot szervezett a mézárások ellen a nagy busárok miatt, három napja sikerrel folyik a bojkott s ez idő alatt a mézárások Kremsben egy kiló húst sem adtak el. A husbojkott sikere most más városokban is hasonló eljárásra indítja a lakosságot. Így tegnap Hainburgban is nagygyűlésen kimondták a husbojkottot. A bécsi háziasszonyok birodalmi szervezete pedig az egyre növekvő tejárak miatt felhívást intézett az ausztriai háziasszonyokhoz a tejbojkott kimondására, a tejáraknak rendkívüli emelkedése miatt. Ezen kívül még több más ausztriai városból érkezik jelentés a mézárások elleni szervezkedésről.

Határidő-üzet.

Buza (júliusra)	18:34
Rozs (októberre)	13:94
Zab (októberre)	14:36
Tengeri (júliusra)	10:90
Tengeri (uj)	11:—

Közgazdaság.

Hajózás a Bégán.

A Vasuti és Hajózási m. kir. Főfelügyelőség a következő rendeletet adta ki:

A Béga folyó Nagybecskerek—Temesvár közötti szakaszán folyó munkálatok közül a klekki vízlépcső műveinek építése tartamára, körülbelül 2 évre a Béga medrét az építő helynél, vagyis az Óbéga betorkolása és a klek-jankahidi hid közötti körülbelül 200 m. hosszú szakaszon már a közelebbi időben elzárják és a hajózás a jobb parton már elkészült, körülbelül 400 m. hosszú körcsatornán át történik. Miatan ezen körcsatornán egyidejűleg csak egy hajó mehet át, a forgalom biztosítása érdekében az alábbi rendszabályokat léptetjük életbe:

1. Felülről jövő hajók megállni tartoznak a klek-jankahidi közúti hid felett és a körcsatornába bemenniük nem szabad, ha a hid korlátjára megerősített pónán a vörös-fehér színre festett tárcsás jelzőkar felfelé mutat és szabadon haladhatnak a körcsatornába, ha ezen kar vízszintes helyzetben áll.

2. Alólról jövő hajók megállni tartoznak és a körcsatornába bemenniük tilos, ha a körcsatorna és a Béga által képezett sziget alsó orrán elhelyezett pónán a vörös-fehér színre festett tárcsás jelzőkar felfelé mutat és szabadon haladhatnak a körcsatornába, ha az vízszintesen áll.

3. Éjjel, vagy ködben a körcsatorna előtt minden hajó megállni és áthaladás előtt meggyőződést szerezni tartozik arról, hogy az út szabad-e. Tartozik továbbá az ilyen alkalommal, ór kiállítását által gondoskodni arról, hogy átkelési ideje alatt az ellenkező irányból hajó ne jusson be a csatornába.

4. Minden felülről jövő hajó köteles a körcsatornába ereszkedés előtt horgonyt vagy súlyos láncot leereszteni és ezen szántva haladni át a csatornán, nehogy a csatorna alsó betorkolásánál képezett kanyarban az alul várakozó vagy egyéb hajóknak, esetleg a partnak neki szaladjon. Felülről jövő gőzösök a körcsatornában előáll nagyobb vízsebesség miatt csak kisebb csatlékkal, esetleg a gőzös által vontatott hajók csak egyenként közlekedhetnek a csatornán át.

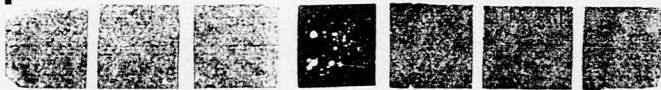
5. A hajók személyzete köteles a temesvári m. kir. folyammérnöki hivatal által a nappali órákban kiállított ór mindennemű felszólításának és figyelmeztetésének eleget tenni.

Felölös szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

A „Fonciére” Pesti Biztosító Intézet nagybecskereki főügynöksége egy megfelelő iskolai képzettséggel bíró

gyakornokot keres.

Pályázók a főügynökség irodájában (nagyhid mellett) bővebb felvilágosítást nyernek. (556-3.1)

M. kir. államvasutak üzetvezetősége Zágráb.

27814/1910. szám. T4. 3-1.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzetvezetősége a budapest-kelenföld-gyékényesi 259.9 km., ujdombóvár-villányi 74.6 km., keszöhidegkut-gyöng-tamásimajsamiklósvári 12.5 km., dombóvár-bátaszéki 65.3 km., bakóca-felsőmindszentkomlói 18.7 km., kaposvár-siófoki 99.5 km., kaposvár-folyóndi 54 km., kaposvárszigetvári 53.5 km., kaposmérő-rigóci 51.1 km., somogyszobb-balatonszentgyörgyi 59.3 km., somogyszobb-barcsi 47.2 km., barcs-szt-lőrinczi 44.3 km. és szentlőrincz-nasici 93.2 km.-nyi vonalain levő szolgálati hivatalos és őrházakban elhelyezett óráinak (zsebórák kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1910. évi szeptember hó 1-től 1915. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre pályázatot utján biztosítani óhajtván, felhívja a vállalkozni szándékozó, iparendélylyel bíró és a felsorolt vonalak mentén lakó órásokat, hogy az 1 óra koronás bélyeggel és „Ajánlat órák rendben tartására 27814/1910. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt ajánlataikat **folyó évi július hó 15-ének déli 12 órájáig** posta útján térítve vevény mellett vagy személyesen a magyar királyi államvasutak zágrábi üzetvezetőségéhez (üzetvezetőségi épület) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénz fejében 300, azaz háromszáz korona kés pénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban folyó évi július hó 1-ének déli 12 órájáig teendő le az üzetvezetőség gyűjtőpénztárában.

Az ajánlatban meg kell említeni, hogy új vonalak megnyitása esetén ajánlattevő hajlandó — a vonalhosszának arányában számítandó felülfizetés mellett — az új vonalon levő órák fentartását is elvállalni.

Kereskedelmi cégek által benyújtott ajánlatok mellé a keresk. cég kivonat (címpeldány) hiteles alakban csatolandó.

Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A magyar királyi államvasutak fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között szabadon választhasson.

Zágráb, 1910. évi június hóban.

Az üzetvezetőség.

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol-fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkőlerakódást eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét felfrissíti, felüdíti, végül átható desinficiáló erejével a fogszúvasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. — Kapható gyógytárakban, drogériákban 1 kor. Nagybecskereken Melkuhn Dezső drogériájában (Hunyady-(fő)-utca) kapható.

SCHEMBER C. ÉS FIAI

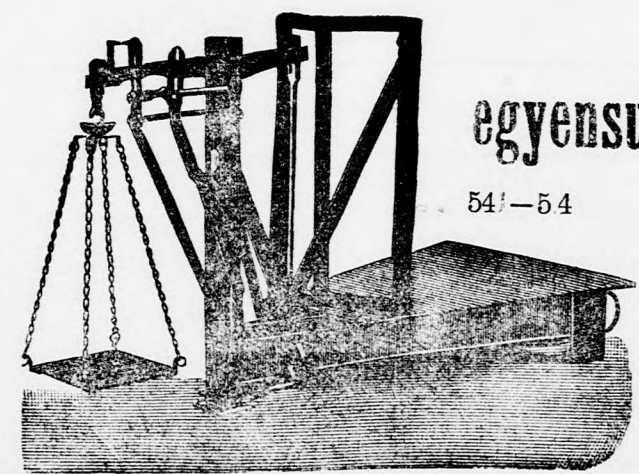
cs. és kir. udvari hidmérleg- és gépgyár Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám alatt.

Ajánlja legjobb minőségű

egyensúly-, tizedes-, tolösúly stb. rendszerű

és mindenféle

gazdasági mérlegeit.

Kimerítő árjegyzékkel készséggel szolgál.

Tomasevác község előljárósága.

98/1910. szám. 548. 3-3.

Hirdetmény.

Tomasevác község 2000 korona költségeliránnyal ártézi, esetleg mély kutat szándékozik furatni. Felhívjuk vállalkozókat, miszerint ezen költségen belül írásos vagy szóbeli ajánlataikat alólírott előljárósághoz legkésőbb f. évi július 15-éig adják be.

Fentartja magának a község képviselőtestülete azon jogot, hogy a beadott ajánlatok közül szabadon választhasson avagy ezekre az árlejtést kiírhatta.

Tomasevác, 1910. évi június 30 án.

Az előljáróság.

Magyarittele község előljáróságától.

316/1910 543. 3-3.

Hirdetmény.

Közírtté tétetik, hogy a Magyarittele község tulajdonát képező 226. ö. i. számú

nagyvendéglő

1911. évi január 1-től számított 3 évre a község házában f. évi július hó 14-én d. e. 11 órakor nyilvános árverésen bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 800 korona.

Bánatpénz 10%.

Feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Magyaritteleben, 1910. június 25 én.

D. Bodó Mátyás, jegyző.

Palai Sándor, bírő.

Dobricza község előljárósága.

1400/1910. sz. 562. 3-2.

Hirdetmény.

Alólírott község előljárósága ezennel közírtté teszi, hogy a Dobricza község mintegy 9000 holdnyi vadászterülete 6 egymásután következő évre és pedig 1910. évi augusztus hó 1-től 1916. évi július hó 31-ig terjedő időtartamra f. évi július hó 15 én d. e. 10 órakor Dobricza község házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

A kikiáltási ár évi 100 koronában van megállapítva.

Árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Dobriczán, 1910. évi július 1.

Jankovich s. k., jegyző

Borisev s. k., bírő.

Szép, szebb, legszebb lesz az a hölgy, aki a világhírű Hajós-féle

Aradi Ibolya-Crémet

használja.

Varázsszerű gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és mindennemű arc-tisztatlanságot.

Minden hölgy, aki e csodacrémet csak egyszer használja, el van ragadtatva annak kitűnő hatásától.

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságú tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevérsánsoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Crémet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában Arad.

Nagybecskereken: MELKUN DEZSŐ ur drogueriájában, továbbá minden nagyobb 434-20.7 gyógyszerárában.

Különleges vásárlási alkalom

Padló-lakk (Linoleum) legjobb minőségű 1 klgos dobozokban 1 korona 20 fillérért kapható

Tolveth Frigyes

fűszerkereskedésében, Nagybecskereken.

466. 10-8

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1910. május hé 1-től.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagykikinda-Karlova. Columns include 'Oda' and 'Vissza' directions, train numbers (e.g., 4702, 4704, 4714, 4716, 4720, 4719, 4709, 4715, 4713, 4707, 4703, 4701), and arrival/departure times.